

10 **Kocaeli Üniversitesi Mimarlık Bölümü açıldı**

Bir bölgenin tüm mekanına ve yaşantısına sinmiş olan sanayiye ait durumlar neden bir mimarlık bölümünün de içeriğini belirlemesin? Bölümün öğretim üyeleri ortak yanıtladı.

12 **Zemberek Tasarım, genç mimarları risk almaya çağırıyor**

İki genç mimar Başak Cengiz ve Şafak Emrence iş dünyasının insanı örneklemesine maruz kalmadan tasarımcı hayatlarını yaşamak üzere kendi ofislerini nasıl kurdular?

14 **Turkcell'de mimar olarak çalışmak**

Turkcell'in mimarlık faaliyetleri nelerdir? Çalıştığı mimarlarda ne tür nitelikler arıyor? Bu rada çalışan mimarlar nasıl bir mimarlık pratiği içindeler. Veda Keskin anlattı.

16 **"My Architect" bir arayışın hikayesi**

"My Architect" Louis Kahn'ın tek oğlu olan Nathaniel'in babasını anlamak için dünyayı keşfe çıktığı bir filmin hikayesidir. Aykırı ve gizemli bir adamın hayatıyla tasarımlarını sunuyor.

YENİ MİMAR

BU SAYIDA

TASARIM 3

DENEYİM 12

TARTIŞMA 8

KATILIM 15

EĞİTİM 10

ARAKESİT 16

MİMARLIK GAZETESİ ■ HER AYIN 1. VE 3. PAZARTESİ YAYINLANIR ■ 17 MAYIS - 6 HAZİRAN 2004 ■ SAYI 2 ■ BAYİDE SATILMAZ / 1,5 MİLYON TL / OKULLARDA 1 MİLYON TL

Genç mimarın gözünden "Mimarlığın Öcüleri"

Özlem Berber, Boğaçhan Dünderalp ve Sait Ali Köknar'ın hazırladığı Konuşan Mimar yazı dizisi onların sözleri ile; kişilerin düşünce dünyalarını açacakları, sözlerini söyleyip, başka sözlerle karşılaşacakları bir iletişim/paylaşma/konuşma/tartışma/üretim ortamının oluşmasını hedefliyor [...] yazarak konuşan, yazmayı hafife alan, dolayısıyla yazının arkasına saklanmayan, yazıyı bir iktidar aracı olarak kullanma niyeti olmayan, başkalarına göre pozisyon alma gereği duymadan söz söylemenin rahatlığı içinde olan insanlarla tanışmayı hem de metinler üzerinden... Konuşan Mimar'da konuşmak için önerdikleri ilk konu başlığı da "mimarlığın öcüleri". 16 katılımcının yazıları ile. s.8

Mimarlık eğitimi süresince, gerek tasarlanması beklenen yapının...

5 GÜVEN ARIF SARGIN

Cam Zincir'i başlatan mektubunu yazdıktan, Cam Ev'i inşa ettikten, Kristal Katedral'i...

6 SİNAN OMACAN

Mimari proje yarışmaları, mimarlık ortamının vazgeçilmez tartışma konuları...

7 HÜSEYİN KAHVECİOĞLU

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de mimarlık eğitiminin strüktürü...

11 YASEMİN GÜREL

Saat sekiz yirmi ikide eski bir istasyondan eski bir trene bindim. Eskimiş raylar...

13 ATILLA YÜCEL

Yazı dizisi: UIA 2005 İstanbul "Mimarlıkların Pazaryeri" olabilecek mi?

3

Uluslararası mimarlar Birliği (UIA) tarafından düzenlenen Yaşasın Kentler Yarışması'nın Türkiye ulusal aşaması ödül töreni vesilesi ile bir yazı dizisi hazırlamaya başladık. Konu ile ilgili ilk yorumları Kongre Başkanı Suha Özkan'dan aldık. Söyleşiyi yapan Boğaçhan Dünderalp'in soruları Kongre'nin Türkiye mimarlık ortamına nasıl katkılar yapacağına; organizasyonun paylaşımına ve genç mimarların katılımına ne kadar açık olduğuna; "pazaryeri" temasının kongre konu başlıkları içinde indirgenip indirgenmediğine; ve daha önemlisi meselelerin ve çözümlerin odağına yerleştiren Modernist tavrın bir "iktidar" alanı oluşturarak, Kongre'ye karşı mesafeli bir ortamın yaratılıp yaratılmadığına odaklanıyor.

KONUŞAN MİMAR | ÖZLEM BÉRBER, BOĞAÇHAN DÜNDARALP, SAİT ALİ KÖKNAR

Genç mimarın gözünden "Mimarlığın Öcüleri"

Konuşan Mimar yazı dizisine başlarken; neler yaptığımız, neler yapmak istediğimiz ya da neyin nasıl olması gerektiğinden önce yapamadıklarımızdan, elimizi kolumuzu bağlayanlardan, korkularımızdan, yüzleşmek istemediğimiz sorularımızdan başlayalım istedik konuşmaya. Belki dedik böylece kendimizi ve birbirimizi daha iyi anlamaya başlayabiliriz; şu "mimarlığımız" ya da "mimarlık ortamımız" denilen muğlak alanı anlamlandırmaya biraz daha yaklaşabiliriz. Bir parça itiraf, bir parça dertleşme, bir parça sorgulama... Evet, Konuşan Mimar'da konuşmak için önerdiğimiz ilk konu başlığı, "mimarlığın öcüleri". Öcüler; öğretilen, korkulan, karşı karşıya gelmemek için istenmese bile her şey yapılan, dokunmaktan kaçınılan, insan ürünü düşünceler, önyargılar, yakıştırmalar, uydurmacalar... Mimarlığın öcüleri; hesaplaşmaktan kaçındığımız durumlar, girmekten korktuğumuz yollar, aklımızı bağlayan yargılamalar, yapılması "tu kaka", yaklaşılması "ciss" olan şeyler, bir türlü yeniden kurulamayan ilişkiler... **Bu bağlamda kendi "öcü"lerinizi arkaplanları ile birlikte bizlerle paylaşmanızı bekliyoruz.**

NEDİR?

Yeni Mimar'da ayda bir yayımlanmak üzere kurgulanan bir yazı dizisidir. Konuşan Mimar ile, kişilerin düşünce dünyalarını açacakları, sözlerini söyleyip, başka sözlerle karşılaştıkları bir iletişim /paylaşma/konuşma/tartışma/üretme ortamının oluş-

Konu üzerinde görüş bildirebilecek, farklı mekanlarda, konumlarda bulunan genç kuşak mimarlardan oluşan ve sürekli genişleyen bir yazar tabanı oluşturmak en önemli hedefimiz olduğu için, varolan mimarlık yayınlarını ve hafızamızı tarayarak başlangıç için bir yazar listesi oluş-

konunun tarif ettiği daha özelleşmiş alanlarda kapalı konuşma döngüleri kurmayı düşünüyoruz. Amacımız bir yandan geniş bir alandaki fikirlerimizi rahatça üretip paylaşırken, bir yandan da daha gündelik, hayata dair, noktasal konulara yoğunlaşarak, özelleşmiş alanlarda konuş-

her defaya özgü olarak yeniden biçimlendirilmeye açık... Tam da bu nedenle, yazar ve okuyucuların katkıları Konuşan Mimar için çok önemli (hatta önemli olmaktan öte çok gerekli). Konuşma konuları, potansiyel yazarlar ve yönetime yönelik önerilerinizi her zaman bekliyoruz.

Her türlü görüşe açık, dinamik bir süreç olan bu yayının sürecinin işleyişine ve yazar tabanının genişletilmesine ve konuşma konularına yönelik her türlü öneri ve katkıları bekliyoruz (bu cümleyi tekrar edip durmaktan da bir zarar gelmez diye düşünüyoruz). Görüşleriniz için iletişim adresimiz: konusanmimar@hotmail.com

"Konuşan Mimar ile, kişilerin düşünce dünyalarını açacakları bir iletişim, paylaşma, konuşma, tartışma, üretme ortamının oluşmasını hedefliyoruz"

masını hedefliyor ve eksikliğini hissettiğimiz böyle bir oluşumu kolaylaştırmayı amaçlıyoruz.

Konuşan Mimar'ın iletişim aracının "yazı" olmasının ise öncelikli ve pratik anlamda önemli nedeni farklı mekanlardan insanların paylaşım ortamına katılımlarını kolaylaştırmak. Bunun ötesinde ise; "yazı insanı saklar" ya da "konuşan ama yazmayan bir kuşağımız" gibi yaygın kabullerin üzerine giden; yazar olarak konuşan, yazmayı hafife alan, dolayısıyla yazının arkasına saklanmayan, yazıyı bir iktidar aracı olarak kullanma niyeti olmayan, başkalarına göre pozisyon alma gereği duymadan söz söylemenin rahatlığı içinde olan insanlarla tanışmak hem de metinler üzerinden...

NASIL?

Peki birbirini hiç tanımayan insanlar belirli bir konu üzerinde nasıl tartışabilir? Bu tartışma bir yayına nasıl dönüştürülebilir? Tartışma kendini nasıl geliştirir, yeni yazarlar, yeni konularla çoğaltabilir?

turduk. Bir konuşma konusu belirledik ve hem yazarlarla tanışmak hem de verilecek tepkileri ölçebilmek için herkesten Konuşan Mimar ve ilk konuşma konusu hakkında kısa görüşler istedik. Böylece daha ilk adımdan herkesin katılımına açık bir süreci başlatmış olduk. Bize düşen bu "kendiliğinden zoraki" düzenleyici gruptan bir an evvel kurtulup, Konuşan Mimar'ı, görevi altı ay bilemedin bir yıl içerisinde yazar tabanı içinden çıkacak bir sonraki düzenleyici kurula devredebilecek konuma getirmek. Böylelikle ortamın dinamik yapısının, genişleme kapasitesinin ve tazeliğinin korunma olasılığının artacağını düşünüyoruz (takdir edersiniz ki hep aynı üç kişiyle dinamik bir yapıdan söz edilemez).

Belirli bir konu hakkında altı ay boyunca (ki bu 12 Yeni Mimar, 6 Konuşan Mimar sayısı yapıyor) konuşulabileceğini düşünüyoruz; bu süre boyunca genel görüşler posta kutumuza yağarken, bize dönen görüşler arasından seçtiğimiz, eşleşebileceklerini düşündüğümüz altı-yedi kişi ile

malarımızı derinleştirebileceğiz.

Kurgulanan bu durum, sürecin gidişatı içinde sürpriz ve yeni katılımlarla belki de

SSS (Sıkça Sorulan Sorular)

1 Konuşan Mimar'dan e-posta geldi ne yapmalıyım?

a Boş bir "reply" gönderin ki adresinizin doğru olduğunu ve gönderiyi aldığımızı anlayalım.

b Gönderilen metinleri dikkatlice okuyup, sürece katılıp katılmayacağımızı belirtin.

Eleştirel ya da farklı bir görüşünüz varsa onu da iletin.

2 Konuşan Mimar'dan e-posta geldi. Bir şey anlaşılıyor. Ne yapmalıyım?

a E-postayı "subject" kutusuna "bir şey anlaşılıyor" yazıp "reply" edin. Size en kısa sürede geri dönüş olacaktır.

b Eşe dosta bu da ne diye arayıp sormayın. Size bir "reply" tuşu kadar yakınız.

3 Neden bana bu e-posta'yı gönderdiniz?

Aman efendim; o sizin güzelliğiniz...

4 Bana gelen e-posta'yı "forward"layabilir miyim?

Evet, tabii, mutlaka, lütfen... (bize de "cc" yaparsanız seviniriz)

5 İsmim olmadan görüşüm yayınlanabilir mi?

Hayır. Size "chatroom"ları öneririz.

6 Görüşlerimizi yazmak için kaç ayımız var?

15 dk., bilemedin yarım saat, hadi hadi 1 saat.

7 Nasıl bir yazı bekliyorsunuz?

Konuşur gibi, içinizden geldiği gibi...

8 Referanslar sayfanın altında mı olacak, yoksa metnin sonunda mı?

Azıcık yeriniz var, (100-200 kelime) bunu da referansla doldurmanızı tavsiye ederiz.

İSTANBUL | DİDEM ÇAYLAN

Mimarlık eğitiminin başlangıcından itibaren en sık duyduğum öcü hikayeleri, dış dünya, gerçek hayat, profesyonel yaşam üzerine anlatılanlar olmuştur. Mimarlık pratiğinin; okullarda öğrenilen, tartışılan ve yazılan "Mimarlık" ile hiçbir ilgisi olmadığını konu alan bu yaklaşım, mesleğin farklı alanlarındaki insanlar tarafından doğruluğu sorgulanmadan kabul edilen bir durum haline gelmiş gibi görünüyor. Sözgelimi proje ve uygulama alanında çalışanlar; kısıtlı bir deneyim sonrasında bile, ortamın koşullarından yakınmaya başlıyor, yapmak istedikleri "Mimarlık"ı yapmanın mümkün olmadığına kendilerini -ve başkalarını- inandırıyorlar. Bu noktada; kurgusal "gerçek hayat" masalı koşullarımızla yüzleşmek ve çözüm üretmek sorumluluğundan bir kaçış ve teslimiyet belki de...

Mesleğin uygulama alanını, bilgi alanının "öteki"si olarak tanımlayan bu yaklaşımın, sorgulanması gereken mimarlık öcülerinden biri olduğunu düşünüyorum.

Burak Altınışik: "Asılmış bir paftada ne zaman daire dilimlerinden (t)üretilmiş bir plan görsem tüylerim diken diken oluyor"

ERBUĞ BENGÜLER | SALEKHARD

Benim öcülerimden ilki okulda tanıştığım "bu bina ayakta duruyor mu?" ya da "pencereler temizlenemiyorsa boşuna bakmayalım" cümleleriydi. Bunların zaman zaman özel bir meraktan, çoğu zaman söyleyecek bir şey bulamamaktan hortladığımı düşünürüm.

Çalışırken omzunun üzerinden monitörde çizilen projeye bakan öcüler vardır, çizene komutlar yağdırırlar sanki o da bilgisayarı parçasıymış gibi.

Bir diğer öcüm bir kısım müşteriler oldu. Bunlar proje üzerinde güç sahibi olmak isteyenlerdi. Menkul ve gayrimenkulün kendilerinde olması onlara proje üzerinde güç ve son sözün sahibi olma hakkını tanıdır.

Yarışma öcüleri vardır. Bunların yarattığı korku UFO gibi bilinmeyen şeylerin yarattığı korkuya benzer. Mimar elinde bir program olmasına rağmen öcüler birinci, ikinci, üçüncü budur deyinceye kadar, bilinmeyen ve tahmin edilemeyen birtakım binalar kurmak için çabalar.

GÜROL ÇİVİ | İSTANBUL

Konuşan mimar kavramını ilk duyduğum da, gördüğüm bir rüya aklıma geldi. Rüyamda sözün bittiği bir dünya vardı. Artık iletişim sadece imgeler yoluyla sağlanıyordu. Bize proje içinde yapmamız gereken işler, tabletler üzerine çizilmiş çeşitli grafikler aracılığıyla aktarılıyordu. Yani, önce tabletinizin üzerindeki grafiğin ne anlatmak istediğini çözüyorsunuz sonra da o işi yapıyorsunuz. Dahası gündelik hayat içinde de iletişim bu tabletler aracılığıyla sağlanıyordu.

Rüyanın psikanalitik çözümlemesi üzerine pek de kafa yoramadım. İlk bakışta uyumadan önce yediğim pötibör bisküvilerin tablet olarak karşımı çıktığını düşünmüştüm. Sözün bitmesi görüngüsüye önemlidir ve birçok farklı çıkarımda bulunulabilir.

Sanırım beni rahatsız eden daha çok sözün tüketilmesi veya içeriksizleştirilmesi. Bu durum ülkemizde bir grup "star mimarın" kendi toplumsal bağlamlarından kopuk ve daha önce söylenmiş olanı tekrarlayarak söz üretmesi veya üniversitelerin içe dönük yapısı ve yapılan onca çalışmanın tartışılmaması, yeterince bilgi sahibi olmadan konuşulması, basit olanın karmaşık bir dille anlatılarak derinlik içinde kaybedilmesi gibi değişik şekillerde tezahür edebiliyor.

KORAY KORKMAZ | İZMİR

Bir mimar gözüyle benim için öcüler kent içindeki yaşamımı fiziksel ve ruhsal olarak zorlaştıran absürtlüklere.

Örnek1: İzmir'de Kıbrıs Şehitleri'ni aydınlatan sık aydınlatma direklerinin tepesine sonradan kaynaklanmış ferforjeler yardımıyla asılmış saksılardır. Ne alakaysa... (Aslında bu örnek resimle daha iyi ifade edilirdi.)

Örnek2: Eğimli arazide bina yapmak için temel hafriyatı yaparken, yan binanın yıkılmasına ramak kala dozer kepçesiyle anlamlı çözüm bulmaktır. Televizyoncular gelince de; "Siz niye geldiniz? Sorun yok ki. Biz hallederiz." demek.

Örnek3: Kaldırımların ya hiç yapılmadığı ya da 120 cm yapıldığı ülkemizde, o kaldırımın üzerine otobüs durağı yapmak. Bu sebeple yayaların durağın arkasındaki yeşil alana girerek, çimlere basıp geçmek zorunda kalmaları. Oysa durak kaldırımında küçük bir düzenleme ile parkın içine yapılabilir, yayalar da kaldırımlarda durakların engeline takılmadan yürüyebilirler. Yine aynı 120 cm'lik kaldırımların ortasına "Yeşil İzmir, mavi körfez!" sloganıyla palmiye dikildiği için yürürken ikide bir yola inmek zorunda kalmak.

Gözüm görüyor ne yapayım. Öcüler her yerde. Her gün katlanıyoruz bu yaşam standardına.

BURAK ALTINIŞIK | İZMİR

Düşünmeden sadece zihinde birikmişler üzerinden şöyle bir sistematik olmayan yolculuk yaptığımda aslında birçok referans var gibi hissediyorum ama şu an üniversite ortamında bulunduğum için öcüleşen ve öcüleştirmesi gereken bir durumun nereden türediği belirsiz, kafadan uydurma bir güzellik atfedilen daire şema ve planlardan öğrencileri uzak tutmak olmalı diye saplantılı bir düşünce var.

Asılmış bir paftada ne zaman daire dilimlerinden (t)üretilmiş bir plan görsem tüylerim diken diken oluyor; birinci sınıftan mezuniyet seviyesindekilere kadar; "neden?" diye sorulan öğrenciden gelen cevap; daire güzel çünkü dikdörtgen yapmaktan daha iyi dikdörtgen yapınca sıkıcı oluyor(muş)...

Bak sen! Bunun adı da formdan çıkmak! Belki de gereksiz bir korku kimbilir...

DEFNE ÜLGÜRAY | ANKARA

Her ne kadar şu anda kapsamlı bir yazı hazırlayacak vaktim olmasa da, düşünüyorum mimarların öcülerini kimdir diye; bina yapmayı sadece minimum zaman ve maksimum para olarak görenler; en ucuz en çok konutu bir araziye sığdırmaya çalışan mal sahipleri; mimarlık bölümünden hocalarının pohpohlaması ile mezun olmuş, yeni ve çömez bir mimarın, şans eseri tasarlanacak bir proje bulduğunda, tüm estetik kaygılarını projeye kusması ve bu projenin de uygulanması yolu ile yeni mezun mimarın daha bismillah bir öcü haline dönüşmesi. İlk aklıma gelenler bunlar, görüşmek üzere...

AHMET ÖNDER | İSTANBUL

Öğrendikçe, bilgi sahibi oldukça, iş yaparken üstümdeki ürkekliğim kalkacak sanırdım... Kalktı... Ürkeklik falan kalmadı. Düpedüz korkuya dönüştü. Garip, sakın bir korkuya... Çömezliğin, meslek pratiğini yapmayı bilmemenin panik havası yok artık ama adım atmak daha da zor geliyor şimdi, her seferinde neyle karşılaşacağımı bildikçe. Hep bir şeyler eksik kalmış olacak. Beğenmeyeceğim. Eksik kalanın adını da bir türlü koyamayacağım. Aslında adını da koyacağım koymasına ama bahanelerim cebimde hep hazır olacak. Onlarsız anlatamayacağım. Salt sonuç ürün üzerinden değil de, hep süreciyle birlikte pazarlamaya çalışacağım yaptığım işi. "Ama"lardan "Rağmen"lerden "Çünkü"lerden bulanıklaşacak işin kendisi. Kandıracağım herkesi... Ama en çok da kendimi... Onlar tüm açıklamaları kabullenip, beğeniyormuş gibi davranacaklar, ben de sonuçtan memnunmuş gibi...

Gürol Çivi: "Bu durum üniversitelerin içe dönük yapısı, onca çalışmanın tartışılmaması, bilgi sahibi olmadan konuşulması gibi değişik şekillerde tezahür edebiliyor"

BİLGE AR | İSTANBUL

Mimarlıkla yeni tanıştığımda küçük bir katalizör yetmişti. Hafiften cahil cesareti, sezgilere tam güven, ilk projeler... Sonrasında eskilere bakıp dehşete düştüğüm olmuştur. Mimarlık diye öğrenilen dengesiz bir hassasiyet doğurabiliyor başta. Öğrendiklerim yüzünden dokunmaktan korktuğum oldu. Bitirme projesinde bunu topluca yaşamıştık. İlk jüriye neredeyse herkes tarihi dokuya dokunmaya, onun yanında var olmaya korkudan projesiz çıkmıştı. Çünkü henüz yarısını öğrenmişiz, dikkatli olmak gerektiğini. Öyle hissediyoruz da. Ama nasıl yapılır öğrenmemişiz...

Öğrenip durduklarımın üstünde mimarlığı yapan hisse ulaşmamaktan korktum. Çünkü insan mimarlığı öylece öğrenebilir mi fikrine kapılıyor cahilken. Sezgisini itiyor. Sezgisinden bile korkuyor. Alet çantası var, malzeme yok gibi. Hap şeklinde öğretilenin ne olduğu anlaşılırsa o çok faydalı birşey. Cahil başlangıcın kanatları ancak öyle özgürleşiyor.

BERNA OCAK DÜNDARALP | İSTANBUL

Restorasyon projesi ile uğraştığımdan dolayı bu civarda karşılaştığım "öcülerini" paylaşmak istiyorum. Bina yeniden kullanılmasına kalkışıldığında, karşılaşılan durumu genelde elinin tersiyle itip göz kapama ve vazife yapma anlayışı her aşamada karşınıza çıkabilir. Bunlar aslında öcüler tarafından esir alınıp gözleri bağlananlardır. Oysa farkındalık hali ve akabinde "öcü" nün varlığını sorgulama sonucunda ortaya çıkan yanıtlar "eski" nin kendiliğinden "yeni" lenmesine dönüşüyor.

Öcülere Sorular:

Yeni: Eski ile birlikte olduğu durumlar; eskinin içinde, altında, üstünde, yanında olduğunda neler oluyor?

İz: Neyin izi, nasıl iz, süreçte bağlı değişimi nasıl?

Fonksiyon: Hangi fonksiyon, nasıl yapılacaktır?

Zaman: Hangi zaman 'şimdi' oluyor?

Yok etmek: Neyi, nasıl, hangi durumda yok etmek?

FUNDA UZ SÖNMEZ | İSTANBUL

Mimarların bence en büyük öcüsü, sıklıkla karşılaşılan, üzerine herkesin bir şey söylediği / ahkam kestiği, çok kullanılan.....'dır.

Buradaki noktalı bölüm, tasarlama-uygulama edimi için, herkesin kullanmaya başladığı "yeni" bir malzeme, akademik-kuramsal bir çalışma için, herkesin diline doladığı "yeni" bir kavram olabilir. Yeni, hemen herkese ait olduğu için de "eski" olan bu nesne, farklı, özgün, yaratıcı olmayı, eğitiminin başından beri amaç edinmiş mimar için en büyük öcüdür.

Mimarların, son yıllarda depresi de öcü olarak gördüklerini düşünüyorum. Asıl korkulan, "depreme dayanıklı yapı yapmak" konusundaki yetersizlik değil, toplumu yeterliliğine/yetenegine ikna edememek sanırım.

Deniz Güner: "Öcü, yapılmaması gerekeni, yasak olanı işaret etmek üzere icat edilmiş, iktidar kurmaya yönelik, hayali bir kurguymuş gibi geliyor bana"

ESRA KAHVECİ | İSTANBUL

Geçen hafta yine bir teslim nedeniyle koştururken, kendi kendimi bir daha böyle sıkıntıya sokmamaya, daha iyi organize olup son dakika stresi yaşamamaya karar verdim, kim bilir kaçınıcı kez! Sonra da aynı süreçten kaçınıcı defa geçtiğimi saymaya çalıştım: Okuldaki proje teslimleri, ofiste yapılan teslimler, yarışma teslimleri, tez teslimleri... Ama tuhaflık bende olmamalıydı, etrafımdaki herkes sürekli bir şeyler yetiştirmek için koşturuyordu ne de olsa. Sonunda nedenini keşfettim! Belki de daha planlı ve düzenli olamamama bir mazeret uydurdum. Eğer o kadar sistemli bir hayatı benimsemiş olsaydım, mesela her gün 9.00-18.00 arası masada oturup çeşitli bono, repo, hesap vb. işler ile uğraşan bir bankacı olma fikri bana bu kadar uzak görünmezdi. Oysa mimarlık demek yaratıcılık demektir ve monotonluk yaratıcı düşünceyi öldürürdü. Tasarımın doğasında, birlikte var oluyordu düzen ve düzensizlik; süreç zaten sancılıydı. Mimarlık mimarın beden donatımında mevcuttu yani, belki genetik bir miras, belki de bir mutasyondur; ama kuşkusuz hayatın bir karakteristiğiydi ve, ya her yerde, ya da hiçbir yerdedi. Gel-gitli düşüncelerin, beyin fırtınalarının, kararsızlıkların, ani kararların, edilen sözlerin, çizilen çizgilerin, objektiflerden görülen kadraların, izlenen filmlerin, seçilen kıyafetlerin, kolyedeki minik detayın, servis edilirken yemek tabağının kenarına konan nane yapraklarının, incelikte düşünülmüş CD rafından çıkarılıp dinlenen müziğin, okunan kitabın, içilen kahvenin, tutulan fincanın, parmağa takılan kulpunun hepsinin içine, farkında olmasak da, mimarlık bulaşmıştı.

Peki o zaman nasıl bu kadar kategorize oluyordu mimarlık denilen şey? Nerede başlayıp nerede bitiyordu? Nasıl teoride başka, pratikte başkaydı? Teori neydi, pratik neydi? 1/1000 bir paftanın içine 1/1000 kendimizi koymadığımızda içi bomboş kalmaz mıydı? Çirkin bir gökdelen inşaatının şu kızın saç kesiminden daha mimarca olduğunu nerden biliyorduk? Hayat bu denli iç içe geçmiş sürüp giderken nereden çıkıyordu bu sanal fragmanlar ve hangisine neden mimarlık diyorduk? Nasıl kapalı kutuların içinde yaşıyordu mimarlık ve neden görmüyorduk kapıları içeriden kapatırken arkamızda saklanan "öcü"leri?

Defne Ülgüray: "Düşünüyorum mimarların öcülerini kimdir diye; bina yapmayı sadece minimum zaman ve maksimum para olarak görenler"

HAKAN T. ŞENGÜN | İSTANBUL

Mimarlık, toplumsal hayatımızın sahnesini kurmaya yönelmiş bir edim olarak bireyin/mimarın cemiyet hayatımıza sunduğu "yaşama biçimi önerileri" nin bir toplamıdır.

Bu sunumların içeriklerine bakıldığında, mimarlık alanında bu önerilerin genellikle ya güçlü "yaşam önerileri" ya da farklı "biçim önerileri" olduğu görülür.

Ne çağın yeni idealleriyle gündeme gelen yaşam önerileri, günü kurtaran biçimlerle hayata geçerken, ne de üretilen bilim ve teknolojinin geliştirdiği biçim önerileri "hali-hazır" hayatlarımıza amaçsız ve içeriksiz biçimler olarak girmeye hazırlanırken - kılmıdamayan - Ö.C.Ü'ler (Öngerilmeli Cemaat Ürpertisi); ne zaman ki, söz konusu "yeni yaşam önerileri", "yeni biçim önerileri" ile "sıfır noktası"nda buluşur ve eskiye ait yaşama biçimlerini tedavülden kaldırmaya yeltenirler, işte o zaman Ö.C.Ü'ler yataklarımızın altından çıkar, portakalı soyup başucumuza <tekrar> koyarlar.

TAYLAN ÖZGÜR POLAT | ROTTERDAM

Bir hocamız, kimlik üzerine düşünmemizi söylerdi, hatta zorlardı da, kimliğin mimarlık ile ilişkisini bir türlü kuramazdık. Belki onun anlatmaya çalıştığı, batılı, aydın ve cumhuriyet kimliğinin bize ve şeklimize olan etkileri idi. Hatta Anıtkabir üzerine yazı yazmamızı istemişti de çoğumuz mimarisi yerine bizim kafalarımıza vura vura empoze edilmiş milliyetçilik demagojisi dışında bir şey yazamamıştık. Ama şimdi Anıtkabir'e bakınca, koca bir Yunan tapınağı görüyorum. Kimlik bilgilerim depreşiyor. Yunan tapınağı zaten bizim topraklarımızın da malı ya, kim niye gocunsun, değil mi? Ashnda azıcık o işi kurcalamak lazım; çünkü artık Yunanlıların bile kendi geçmişi ile çok fazla işi kalmamış. Aksine tapınak, batı medeniyetinin simgesi haline gelmiş. Bizim tapınakla kurduğumuz ilişki bu nedenle çok daha dolaylı, batıya açılmak için biz de aynı simgeyi kullanmışız. Ancak konu da o, günlük hayatlarımızın, yaşantı tarzımızın tapınakla hiç bir ilişkisi yok aslında.

Ben çocukken Gürses, Tatlıses ve hatta Gencebay dinlemek ayıptı, çünkü bu şahısların muhteremler şarka ne kadar yakın olduğumuzun birer kanıtı idi. Bugün, toplum üstündeki baskılar azaldıkça, kültür dayatmaları gevşedikçe, doğruluk tekrar güncellik kazandı. Önce arabesk, sonra da çok daha bizden olan türküler. Batı bizi hep doğulu olarak gördü, hatta oryantalizm ile bizi hiç olmadığımız kadar doğuyla özdeşleştirdi. Biz ise, kendi özümüze rağmen, hep batıya ve onun şekil ve yasam diline öykündük. Tapınağı da ithal etmemizin sebebi budur bence. Ama bizim özgünlüğümüz ve bizi biz yapan temel ise doğru oluşumuzdur. Ve doğruluk utanılabilecek bir esas değildir. Bunu bugün batı tekrar tekrar keşfediyor, sıra sanırım bizlere de yavaş yavaş gelecek elbet...

Koray Korkmaz: "Mimar gözüyle benim için öcüler kent içindeki yaşamımı fiziksel ve ruhsal olarak zorlaştıran absürlüklerdir"

BERRİN AKGÜN YÜKSEKLİ | BALIKESİR

Bana göre mimarlığın öcüsü gündelik hayattır. Kendisini özelleştirmiş bir alan olarak kurma çabasındaki mimarlık ve birer "deha" olarak bizler böylelikle önümüzde kendi iktidar talebimizi destekleyen bir alan açıyoruz. Gündelik hayatı yönlendirebilmek hiç değilse denetleyebilmek amacı ile yapılar ve malzeme ile değil mimari bilgi ve söylem ile inşa ettiğimiz mekanlar, güç ilişkileri ağını gündelik hayatın zeminine sermeye çalıştığımız tuzaklar. Oysa gündelik hayat hem bu taleplerimizi olumluyor hem de dönüştürerek kaçıp kurtuluyor. Bu nedenle de gündelik hayatı tanımayaya ve tanımlamaya, mimarlık söylemine dahil etmeye çalışıyoruz. Çevresinde dolaştığım, şuradan buradan didikleğim konu tanımlanamaz, kabul edilmesi gerektiğini kabul ettiğim ama tam olarak bilinmeyeceğini bilemediğim tam bir "öteki".

Erbuğ Bengüler: "Öcülerin özel bir meraktan, çoğu zaman söyleyecek bir şey bulamamaktan hortladığını düşünürüm"

BEDRİYE ASIMGİL | İSTANBUL

Mimarinin gelenek fikri her zaman kabul görmüştür. Ancak ne yazık ki bu gelenek fikri tüm bir program yorumlama fikri olarak anlaşılmalıdır. Mekanın unutulduğunu ve mekanın sadece geleneksel anlamıyla düşünüldüğünü düşünüyorum.

Güzel görünüşlü bir bina yapmakla içini de bir o kadar görünümüyle yarışır konumda tasarlamak gelenek fikrinin tüm bir program çerçevesinde yorumlama anlamına gelmektedir. Halbuki hem için hem de dışın birbirine olan yan etkilerini iyice tartmak gerekir. Aksi takdirde bina güzelliğinin yok olduğu noktada yapının iç güzelliği de kendi kendine yok olacaktır.

KOPYA/TAKLİT

Yeni bir şey bulmaya çalışırken, tipik bir şey yaparsınız ve başka biri de sizi kopya eder. Kimin yaptığı bilinmediği zaman da ortaya büyük karışıklıklar çıkar. Projeye diyelim ki Rem Koolhaas'ın projesi olarak bakarsınız ama bir bakmışsınız sandığımız kişi değil. Ve bu çok korkutucu. Zaman içinde her şey değişse bile yine de kişilerin kendine özgü üsluplarını aradan 15-20 yıl geçse bile projenin bir noktasında yakalarsınız. Bu nedenle kopya etmeye yeltenen kişileri herhangi bir kategoride sınıflandırmak oldukça güçtür. Bunun temel nedeni kişilerin kendine olan özgüven eksikliğidir ki maalesef bu duygu kendini tasarımlarda açıkça gösterir. Çünkü mimari projeler kanımca tasarımcının duygu ve düşünceleriyle yönlendirilen ve o oranda kendilerini ifade edebildikleri ortamlardır.